

LAUSUNTOPYYNTÖKYS ELY HALLITUKSEN ESITYSLUONNOKSESTA LAIKSI SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUJEN TUOTTAMISESTA

1. Vastaajatahon virallinen nimi

Vastaajien määrä: 1

Nimi

- Valtakunnallinen vammaisneuvosto

2. Vastauksen kirjanneen henkilön nimi

Vastaajien määrä: 1

Nimi

- Tea Hoffrén

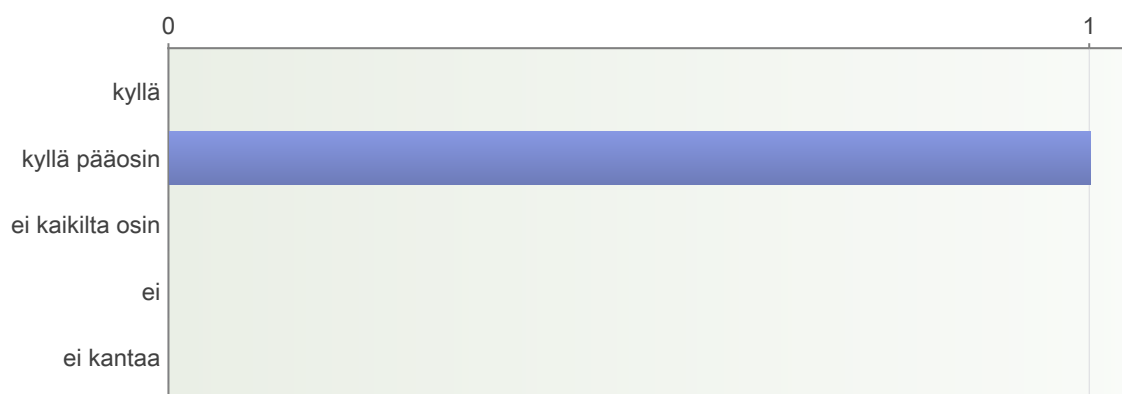
3. Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot

Vastaajien määrä: 1

Etunimi	Sukunimi	Sähköposti
Tea	Hoffrén	tea.hoffren@stm.fi

4. Onko lain soveltaminen samanlaisena kaikkiin palvelun tuottajiin niiden oikeudellisesta muodosta ja toiminnan tarkoituksesta huolimatta perusteltu ratkaisu (2 §, 3 § 1 kohta)?

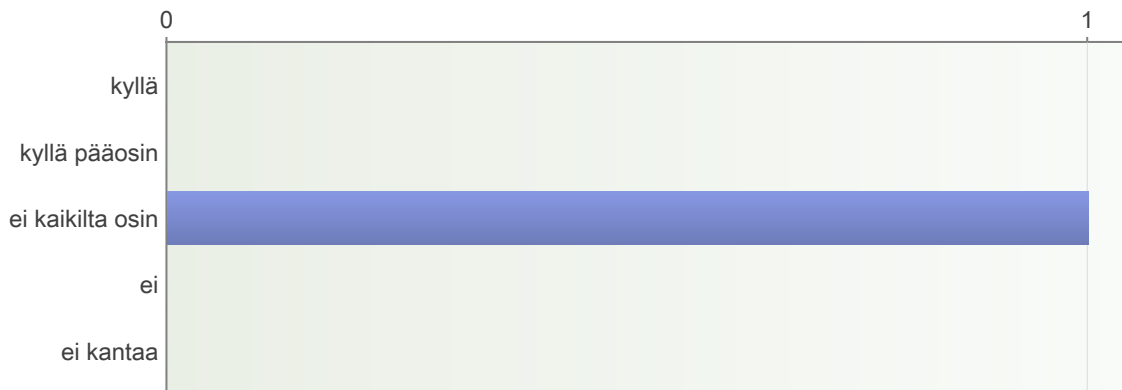
Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

5. Parantavatko palvelun tuottajalle asetetut ehdot asiakas- ja potilasturvallisuutta (5-9 §, 13 §)?

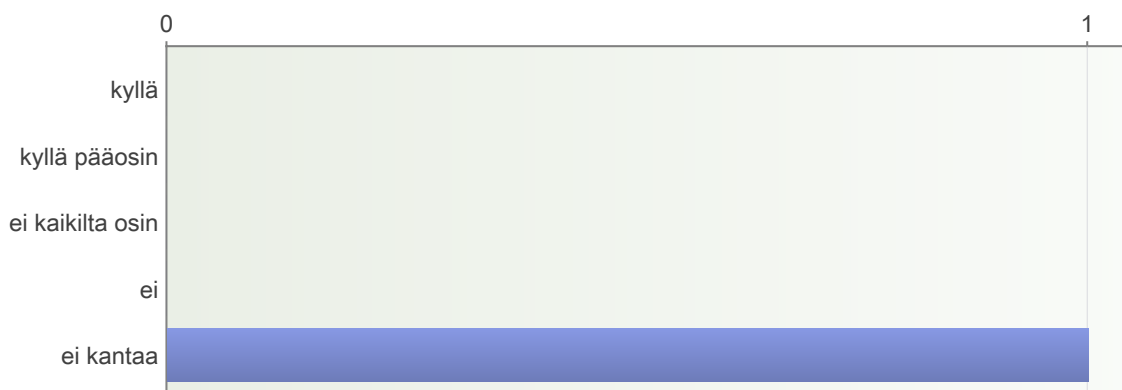
Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei kaikilta osin

6. Vähentääkö palvelun tuottajan ja sen palveluyksiköiden erillinen rekisteröinti, palveluyksiköiden siirtokelpoisuus ja riskiperusteinen hyväksymismenettely palvelun tuottajan ja viranomaisen hallinnollista työtä (13 §, 15 § ja 17 §)?

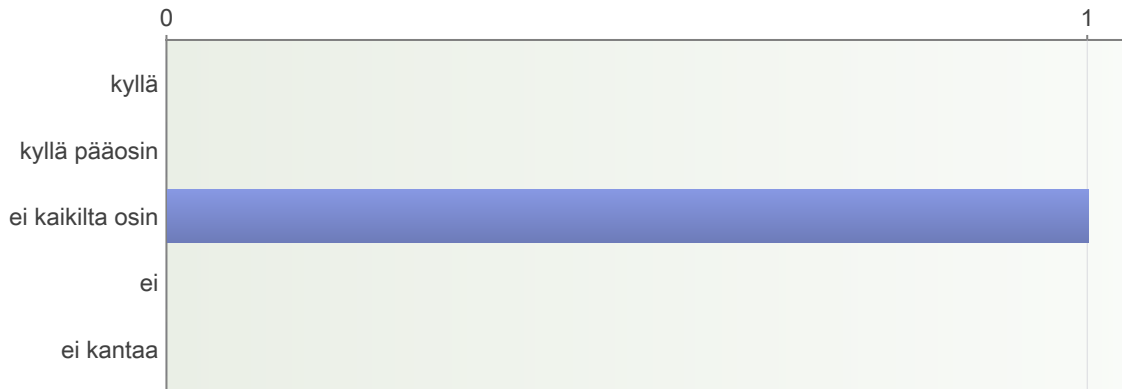
Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei kantaa

7. Vähentääkö yhteisen palveluyksikön käyttömahdollisuus palvelun tuottajan ja viranomaisen hallinnollista työtä ja parantaako se mahdollisuuksia valvoa toimintaa kokonaisuutena (3 § 5 kohta, 18 §)?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei kaikilta osin

8. Onko vastuullisen palvelun tuottajan käsite ja tehtävät perusteltuja (3 § 5 kohta, 18 §)?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei kantaa

9. Onko vastuullisen palvelun tuottajan käsitteelle muita vaihtoehtoja?

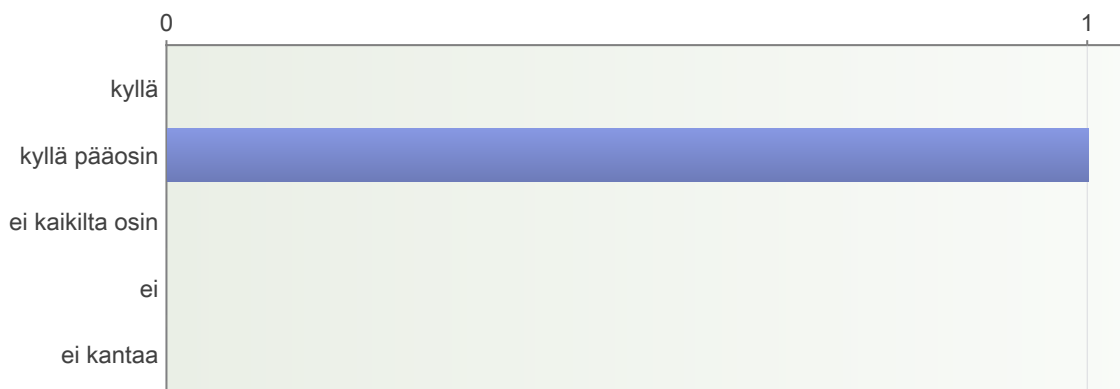
Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei kantaa

10. Ovatko valvovan viranomaisen keinot, mukaan lukien laiminlyöntimaksu ja rekisteristä poistaminen, riittävät asiakas- ja potilasturvallisuuden kannalta (4 luku)?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Viranomaisten keinot puuttua havaittuihin epäkohtiin ovat esitetyn mukaisesti pääosin kunnossa. Käytännössä valvonnan tehokkuuteen vaikuttaa paljon käytettävissä olevat resurssit. VANE haluaa kiinnitettävän huomiota valvontaviranomaisten riittävään resursointiin tilanteessa, joissa tuottajiksi on tulossa paljon uusia toimijoita. Ehdoton edellytys on, että viranomaisilla on riittävästi henkilöstöä valvomassa palvelun tuottajia ja puuttumassa nopeasti ja tehokkaasti havaittuihin epäkohtiin.

11. Muut vapaamuotoiset huomiot laista sosiaali- ja terveyspalvelujen tuottamisesta.

Vastaajien määrä: 1

- Valtakunnallinen vammaisneuvosto (VANE) kiittää mahdollisuudesta lausua asiasta. VANE keskittyy lausunnossaan vammaisten ihmisten kannalta keskeisiin asioihin.

VANE korostaa, että lain lähtökohtana tulee olla asiakkaan ja potilaan turvallisten ja laadukkaiden palveluiden ja hoidon varmistaminen. Tehtävien karsiminen tai lupakäytäntöjen keventäminen ei saa missään määrin vaarantaa tätä. Asia on erityisen tärkeä paljon palveluja tarvitsevien ihmisten kannalta.

Sosiaali- ja terveysalan palvelujärjestelmä on ennennäkemättömässä murroksessa. On selvää, että sote-uudistuksen ja valinnanvapauslainsäädännön myötä palveluntuottajiksi tulee uusia toimijoita. Toimijoiden määrä tulee kasvamaan reilusti ja palvelujen tuottaminen siirtyy entistä enemmän yksityisten toimijoiden harteille. Lisäksi digitalisaatio ja palvelujärjestelmän yleinen kehittäminen monipuolistavat palvelujen tuottamistapoja. VANE pitää tärkeänä, että sosiaali- ja terveyspalveluiden tuottamista koskevaa lainsäädäntöä uudistetaan vastaamaan uutta tilannetta. Tärkeää on kohdistaa resurssit tarkoituksenmukaisesti niin että turha hallinnollinen työ jää pois, mutta samalla epäkohtiin pystytään puuttumaan tehokkaasti ja jo ennakollisesti varmistumaan eri tuottajien palvelun laadusta ja turvallisuudesta. Muutostilanteessa on kiinnitettävä erityistä huomiota siihen, ketkä pääsevät palvelujen tuottajiksi ja miten viranomaiset pystyvät valvomaan markkinoille tulevia palvelun tuottajia ja millaiset keinot viranomaisilla on puuttua havaittuihin epäkohtiin.

Lainsäädännöllä on myös pystyttävä turvaamaan se, että palvelun tuottajalla on tarvittavaa osaamista erityisryhmien tarpeista ja niiden huomioimisesta palveluita järjestettäessä. Esimerkiksi viittomakielen taitoon on kiinnitettävä huomiota, mikäli palveluja tarjotaan tälle kohderyhmälle.

VANE haluaa esittää huolensa siitä, että lakiesitys ei takaa viranomaisille riittäviä keinoja valvoa palveluiden laatua ennen kaikkea ennakollisesti ja toisaalta ongelmien jo ilmettyä. Lupamenettely on luotu turvaamaan tiettyjen palveluiden riittävä laatu ja turvallisuus. Nyt tätä menettelyä ollaan keventämässä ja siirtymässä kaikkien toimijoiden osalta rekisteröintimenettelyyn.

VANE haluaa muistuttaa Suomessa 10.6.2016 voimaan tuleen YK:n vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevan yleissopimuksen velvoitteista, jotka on huomioitava lakiesityksessä. Jäsenvaltion on turvattava vammaisen henkilön turvallisuus ja yhdenvertaisesti muiden kanssa laadukkaat sosiaali- ja terveyspalvelut. Vammaisyleissopimus myös korostaa voimakkaasti laaja-alaista esteettömyyden huomioimista.

Valtakunnallinen vammaisneuvosto

Jukka Sariola Tea Hoffrén
puheenjohtajasuunnittelija